

Nakladanie s odpadmi vznikajúcimi v zariadeniach spoločného stravovania

Prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania ako fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba je producentom komunálneho odpadu ako i odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania. Odpad sa musí odstraňovať hygienickým a pre životné prostredie priaznivým spôsobom v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a spoločenstva uplatniteľnými v tomto zmysle a nesmie predstavovať priamy alebo nepriamy zdroj kontaminácie (čl.4, ods.2, v spojení s kap. VI prílohy II nariadenia (ES) 852/2004 EP a Rady o hygiene potravín).

Držiteľ odpadu je povinný podľa § 19 zákona NR SR č 223/ 2001 Z.z., o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zhromažďovať odpady utriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiadúcim únikom. Odpady sa musia odovzdať len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. Pred zneškodnením odpadov je potrebné zabezpečiť zhodnotenie odpadov.

Prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania je podľa charakteru činnosti, vybavenia producentom odpadov, ktoré sú podľa vyhl. MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov začlenené do druhov s katalógovým číslom:

20 03 01	zmesový komunálny odpad	O / zaradené ako ostatný odpad /
19 08 09	zmesi tukov a olejov z odľučovačov olejov z vody obsahujúce jedlé oleje a tuky	
		O / zaradené ako ostatný odpad /
20 01 25	jedlé tuky a oleje	O / zaradené ako ostatný odpad/
20 01 08	odpad z domácností, reštaurácií, jedální, bufetov a ostatných zariadení spoločného stravovania	O / zaradené medzi ostatný odpad /
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N / zaradené ako nebezpečný odpad /

Do odpadu uvádzaného pod **katalógovým číslom 20 01 08** je zaradený potravinársky odpad, nejedlé vedľajšie produkty, vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu a odpadu z varných častí zariadení spoločného stravovania (jedna sa o biologicky rozložiteľný odpad, ktorý môže obsahovať aj živočíšne vedľajšie produkty). Jedná sa o komunálny odpad. Nakladanie s komunálnym odpadom upravuje § 39 zákona NR SR č 223/ 2001 Z.z., o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa nariadenia (ES) č.1774/2002 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu je kuchynský odpad obsahujúci produkty živočíšneho pôvodu členený na kuchynský odpad pochádzajúci z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej doprave a kuchynský odpad vznikajúci v prevádzkarniach v rámci spoločenstva.

Podľa článku 4 ods.1 písm. e) nariadenia (ES) č.1774/2002 v prípade kuchynského odpadu z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej doprave je odpad zaradený **do kategórie 1**, ktorý podľa čl. 4 ods. 2 písm. d), e) bude zlikvidovaný ako odpad zakopaním na skládke schválenej v zmysle smernice 1999/31/ES alebo bude zlikvidovaný inými prostriedkami, ktoré sú schválené v súlade s požiadavkami Európskeho spoločenstva. Kuchynský odpad zaradený do kategórie 1 bude prepravený a označený bez meškania podľa čl. 7 cit. nariadenia.

Kuchynský odpad vznikajúci v ostatných zariadeniach spoločného stravovania je zaradený **do kategórie 3** (čl.6 ods.1 písm. l) nariadenia (ES) č.1774/2002). Podľa čl.6 ods. ods.2 písm.

g) nariadenia bude takýto kuchynský odpad transformovaný v zariadení na výrobu bioplynu alebo kompostovaný v súlade so zásadami určenými na základe postupu uvedeného v čl.33 nariadenia alebo až do prijatia zásad v súlade s vnútroštátnym zákonom.

Podľa čl. 7 ods. 4) nariadenia (ES) č.1774/2002 členské štáty príjmu v súlade s článkom 4 smernice Rady 75/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch, potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť aby kuchynský odpad kategórie 3 bol získaný, prepravený a zlikvidovaný bez ohrozenia ľudského zdravia a bez poškodzovania životného prostredia .

Podľa článku 22 nariadenia je zakázané kŕmenie chovaných zvierat, okrem kožušinových zvierat, kuchynským odpadom alebo krmivom obsahujúcim alebo pochádzajúcim z kuchynského odpadu.

Členské štáty pod dohľadom kompetentných orgánov môžu povoliť(čl. 23 ods.2) aj používanie živočíšnych vedľajších produktov, kde je zaradený materiál kategórie 3 – kuchynský odpad (okrem kuchynského odpadu z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej doprave) na kŕmenie zvierat: zvieratá v zoologických záhradách, zvieratá v cirkusoch, plazy a dravé vtáky okrem zvierat v zoologických záhradách alebo cirkusoch, kožušinové zvieratá, voľne žijúce zvieratá, ktorých mäso nie je určené pre ľudskú spotrebu, psy z uznaných chovateľských staníc alebo psích svoriek, červy slúžiace ako návnada pri rybolove. Používanie živočíšnych vedľajších produktov je pod dohľadom kompetentných orgánov v súlade so zásadami určenými v nariadení.

Podľa § 6 ods.1 zákona o zákona NR SR č 223/ 2001 Z.z., o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je pôvodca odpadu, ktorý je právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom a produkuje ročne viac ako 500 kg nebezpečného odpadu alebo 10 ton ostatných odpadov povinný vypracovať program odpadu. Podľa § 19 zákona o odpadoch ako i § 10 vyhl. MŽP SR č.283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch je ako držiteľ odpadu povinný viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadu, s ktorými nakladá o ich zhodnotení a zneškodnení. Podľa vyhlášky č.283/2001 podáva držiteľ odpadu, ak nakladá ročne viac ako s 1 tonou ostatných odpadov na tlačive uvedenom v prílohe č. 5 (ak nakladá ročne viac ako 50 kg nebezpečných odpadov na tlačive uvedenom v prílohe č. 4) hlásenie o vzniku odpadov príslušnému úradu (obvodnému úradu životného prostredia).

Hlásenie o vzniku a nakladaní s odpadom podáva držiteľ odpadu za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka a zasiela ho do 31.1. nasledujúceho kalendárneho roka.

Spracovala MUDr. Ľudmila Bučková, MPH

Zásady manipulácie a nakladania s odpadom vznikajúcim činnosťou ZSS:

1. Potravinársky odpad, nejedlé vedľajšie produkty a iný odpad sa musí ukladať do uzatvárateľných nádob, ktoré musia byť ľahko čistiteľné, musia byť udržiavané v náležitom stave a podľa potreby sa musia dezinfikovať.
2. Potravinársky odpad, nejedlé vedľajšie produkty a iný odpad sa musí čo najrýchlejšie odstraňovať z miestností, kde sa manipuluje s potravinami.
3. Potravinársky odpad, nejedlé vedľajšie produkty a iný odpad sa po odstránení z prevádzkarne ukladá do uzatvárateľných kontajnerov alebo sa musí vhodným systémom zabezpečiť odstraňovanie odpadu tak, aby odpad nepredstavoval zdroj kontaminácie.
4. Kuchynský (organický) odpad zaradený pod k.č. 20 01 08, ak prevádzkareň nemá zabudovanú drtičku odpadu s napojením na kanalizáciu cez lapač tukov, musí byť skladovaný v krytom, vetrateľnom, ľahko čistiteľnom a uzavierateľnom priestore, ktorý má prístup zvonku (požiadavky skladu organického odpadu uvádza vyhl. MZ SR č.533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania).
5. Kuchynský odpad obsahujúci produkty živočíšneho pôvodu zaradený do kategórie 1 podľa nariadenia (ES) č.1774/2002 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu bude bez meškania transformovaný v zariadení na výrobu bioplynu alebo kompostovaný.
6. Kuchynský odpad kategórie 3 podľa požiadaviek stanovených v čl. 23 nariadenia č. 1774/2002 môže pod dohľadom kompetentného orgánu (ŠVPS SR) a za dodržania zásad nariadenia skrmovaný zvieratami (kŕmenie chovaných zvierat kuchynským odpadom je zakázané).
7. Kuchynský odpad z dopravných prostriedkov používaných v medzinárodnej doprave (zaradený do kategórie 1) musí byť zlikvidovaný ako odpad zakopaním na skládke v zmysle smernice 1999/31/ES alebo bude zlikvidovaný inými prostriedkami, ktoré sú schválené v súlade s požiadavkami Európskeho spoločenstva . Odpad musí byť prepravený a označený bez meškania podľa čl. 7cit. nariadenia.
8. Zmesový komunálny odpad 20 03 01 (podľa podmienok obce môže byť i separovaný) je pravidelne odvázaný a likvidovaný na základe zmluvy s oprávnenou organizáciou.
9. Odpad pod katalógovým číslom 19 08 09 zmesi tukov a olejov z odlučovačov olejov z vody obsahujúce jedlé oleje a tuky a odpad pod k. č. 20 01 25 jedlé tuky a oleje je odovzdávaný oprávnenej osobe ako separovaný odpad, pričom môže byť zhodnocovaný, alebo likvidovaný oprávnenou organizáciou.
10. Nebezpečný odpad pod k. č. 200121 (charakteristika: žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť) uskladňujeme v osobitných nádobách tak, aby nedošlo k úniku jednotlivých zložiek do prostredia. Odvoz a zneškodnenie zabezpečí zmluvná organizácia, ktorá má na činnosť oprávnenie podľa zákona o odpadoch.
11. Evidencia odpadov sa podľa § 9 vyhl. č.283/2001 Z.z. vedie pre všetky kategórie odpadov podľa druhu a samostatne za každú prevádzkareň.
12. Podľa § 6 ods.1 zákona NR SR č 223/ 2001 Z.z., o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 10 vyhl. MŽP SR č.283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch podáva držiteľ odpadu, ak nakladá ročne viac ako s 1 tonou ostatných odpadov na tlačive uvedenom v prílohe č. 5 vyhlášky (ročne viac ako 50 kg nebezpečných odpadov na tlačive uvedenom v prílohe č. 4) hlásenie o vzniku odpadov príslušnému úradu (obvodnému úradu životného prostredia). Hlásenie o vzniku a nakladaní s odpadom podáva držiteľ odpadu za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka a zasiela ho do 31.1. kalendárneho roka.